

Předpláči se

Pro Prahu: celoročně 5
zl., půlletně 2 zl. 50 kr.,
čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
Pro venkov: celoročně
5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl.
80 kr. čtvrtletně 1. 40
Jednotlivá čísla prodá-
vají se po 12 kr.
jednotlivé přílohy hud.
po 50 kr.,
Za inseráty se platí mimo
kolek pouze 2 kr. za řá-
dek drobného písma.

DALIBOR.

Časopis

Jen frankované listy
přijímají se.
Rukopisy redakci zasláné
nevracejí se.

Předplatné přijímá admi-
nistrace v č. 147-I.
(Karlova ulice.)

Dopisy týkající se redakce
buďtež zaslány franko
p. dru Ludevítovi Pro-
cházkovi do č. 9
v Ječné ulici.

věnovaný zájnu svetské i církevní hudby a zpěváckých spolků českoslov., zároveň pak
organ „Maticе hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Redaktor:
Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:
Emanuel Starý.

Památne dni hudební.

2.	května	1864	† Jak. Meyerbeer, sklad. op. — v Paříži.
„	„	1866	I. prov. Smetanovy komické zpěvohry „Prodaná nevěsta“ — v Praze.
3.	„	1839	† Ferd. Payer, sklad. op. — v Paříži (nar. 1771 v Parmě).
„	„	1856	† K. Ad. Adam, sklad. op. — v Paříži.
4.	„	1803	nar. A. Sláma, prof. kontrabasu na vídeňské konservatoři — v Praze.
„	„	1804	nar. P. A. Buchtel, sklad. (děkan v Kyšperku) v Pastvinach.
„	„	1818	I. provoz. Spchovy zpěv. „Zemira a Azor“ — ve Franko-
brodu.
„	„	1841	† Alžběta Filipovičova, housl. — v Londýně.
5.	„	1828	nar. Jan Nep. Beck, výt. pěvec — Pešti.
„	„	1837	† Nicolo Zingarelli, skladatel operní, ředitel konservatoře — v Neapoli.
6.	„	1759	nar. Jos. K. Ambrož, zpěvák op. — v Krumlově.
„	„	1814	† Abbé Jiří Vogler, výt. theoretik a sklad. — v Darmštatu.
7.	„	1824	I. prov. Beethovenovy IX. symfonie — ve Vídni.
„	„	1828	† Ant. Salieri, sklad. a dv. kap. — ve Vídni.
8.	„	1742	nar. Jan Krumpholz virtuos na harfu a sklad. — v Budenicích
(u Zlonic).
„	„	1809	nar. Jan Bedř. Eittl, sklad. a řed. konservatoře pražské — ve
Vorlíkú.
„	„	1811	I. prov. J. Schenkovy kom. zpěv. „Der Dorfbarbier“ — ve
Vídni.

Václav Jan Tomášek.

Životopisný nástin.

(Pokračování.)

R. 1804 navštívil Prahu J. C. Dusík. Tomášek seznámil se s ním ovšem brzo a vzpomíná si obcování s tímto tehdy na vrcholi slávy své stojícím mistrem s netajenou vděčnou radostí, ba nadšeností. Dusík byl mu v mnohém ohledu nedostižitelným idealem klaviristy a měl na jeho hru rozhodný vliv zejména co do úhozu. Z toho, že na slovo vzatý krajan Tomáška často navštěvoval a se též o jeho skladatelskou činnost velice interesovati zdál, soudil tento, a zajisté ne bezodůvodně, že mu Dusík byl nemálo nakloněn. Mimoходом podotýkáme, že to byl Dusík, jenž tenkrát v Praze zavedl nynější obyčej, stavěti při koncertech klavíry na přič tak, že hráče bylo viděti v profilu. Tomášek vypravuje, že nikdy neviděl pražské obecenstvo tak unešené, jako při skvělé hře Dusíkově. Ostatně Dusík brzo na to v Paříži zemřel.

Nyní cítil se Tomášek v technice skladatelské již tak dalece zdomácnělým, že opět sáhnul k Bürgerově „Lenoře“, kterou, jak jsme na svém místě sdělili, před devíti lety byl započal sice, avšak uváživ svoje tehdejší nedostatečné vzdělání theoretické, zase odložil. R. 1805 pracoval s velkou chutí a pílí o této skladbě, jižto měla mu býti cesta připravena k životu, umění hudebnímu cele a výhradně zasvěcenému. Nestalo se to arci ve smyslu vídeňského skladatele a hudebního spisovatele Kanneho, jenž uslyšev úryvek z dohotovené právě „Lenory“ pln horlivosti zvolal: „A vy s takovýmto nadáním můžete zůstatí v Praze?“ Tomášek měl totiž posud ještě pevný úmysl, státi se doktorem práv, a na domluvu svého bratra kněze také v poslední době zase poněkud pilněji se připravoval k doktorátu i apelatorní zkoušce. Zůstal proto v Praze. „Lenora“ po uveřejnění svém měla nejrozhodnější úspěch; panovalt téhož času vkus baládám zvláště příznivý. Kdyžpak r. 1806 hrabě z Bouquoy, ve hře klavírní žák Tomáškův, „Lenoru“ poznal, zaujala jej tato skladba tak velice, že vynaložil všechnu svou výmluvnost, aby Tomáška pohnul, zanechatí již na dobro práv a žítí na dále jenom hudbě. Hrabě učinil ho za podmínkami jak čestnými, tak výhodnými svým skladatelem; v postavení tom zůstal pak Tomášek celou řadu let a podržel po té dle smlouvy doživotní plat.

Po „Lenoře“ (op. 12.) — povstaly rychle za sebou četné skladby směru vážnějšího i rozměrů větších, zejména velké sonáty, klavírní koncerty s průvodem orkestrálním a symfonie (do C, op. 17. a do Es, op. 19.) a p. v. Původně byl Tomášek zamýšlel napsati vždy jeden klavírní koncert a jednu symfonii do téže toniny, aby mohl pořádati koncerty, v nichž by obecenstvu předváděl nové skladby; než vstoupení do služby u hraběte z Bouquoy změnilo jeho životní plán tak, že od myšlenky, dávatí veřejné koncerty, docela ustoupil.

Dříve však ještě, než se odstěhoval do svého

nového bytu v hraběcím paláci, navštívil svého milovaného bratra Jakuba, jenž jsa nyní správcem v Matzenu blíže Vídně, právě se byl oženil. U příležitosti té seznal Tomášek i Vídeň; se zvláštním nadšením mluví o provozování „Ifigenie v Tauridě“, první to Gluckovy opery, již viděl a slyšel na divadle. Bylť toutéž snad měrou Gluckistou, jako Mozartianem, a osvědčil svou pietu naproti tvůrci hudby dramatické již co právník v obcování se staříčkým bratrem Gluckovým, jenž tehdaž v Praze žil v poměrech dosti stísněných. Trpce sobě Tomášek také naříká, že tupé současné obecenstvo necítí pražádnou touhu po arcidílech Gluckových, zkaženo jsouc křiklavými efekty skladatelů novějších.

Samo sebou se rozumí, že se nyní Tomášek mohl bezstarostně oddati uměleckému tvoření, jak mu jen libo bylo. A příležitosti té používal plnou měrou. Mezi četnými skladbami hned r. 1807 napsanými vynikají především „Eklogy“, jichž vyšlo šest co op. 35. u Kühnla v Lipsku. Význam „Eklog“ věru není malý; neboť vstoupil jimi náš mistr na novou dráhu, kterouž pak tímtež, ba i s rostoucím stále úspěchem krácel ve svých „Rhapsodiích“ a „Dithyrambech“. Počíněť zavdalo uvážení neblahé změny vkusu velkého obecenstva; Tomášek pokusil se o to, zda-li by bylo možno vyhověti i tomu změněnému vkusu i přísným požadavkům pravého umění zároveň, a uvésti takto obecenstvo opět na lepší stopy — než, nechme jej na tomto místě mluvití vlastními slovy: „Již dávno ukazovala se nepochopitelná lhostejnost k sonatě pro klavír a k symfonii pro orchestr. Nekonečné variace měly klaviristům nahrazovati sonatu a ouvertury orchestru symfonii. Tento časový vkus, hned počátkem se změlcující, přinutil mě, utéci se k poetice, abych se rozhlédl, nelze-li některé z jejích druhů básnických převésti do sboru tonického, a rozšířiti tím hudební básnění, bez toho ještě dosud příliš stísněné. Prvním pokusem bylo šest „Eklog“ pro klavír. Skladby ty, které se staly brzo velmi oblíbenými, jsou zajisté jakýsi druh pastoralů, líší se však melodií, harmonií, rhytmem od starších pastoralů příliš, než abych zde opomenul poznamenati leccos k jich objasnění, zejména pak o jejich přednesu. Měl jsem na mysli národ pastýřů, jichž způsob života je sice prostý, kteří však potrobeni jsou případům životním právě tak, jako všichni tvorové lidští. Podati pomocí hudebního výrazu jejich city, jak se v životě jeví při různých příležitostech, to bylo tedy těžkou úlohou, kterou jsem si vytknul a kterou jsem — soudím-li ze všeobecného účastenství — také šťastně provedl.“ „Eklogy vyžadují prostý, při tom však srdečný přednes, ač mají-li posluchače vpraviti do idyllického života, pročez také dlužno, nepřehlédnouti pikantní místa, jež zde onde snadno bude nalézt, především pak, zachovávat co nejbedlivěji tempa a odstíny v přednesu, všude do podrobná udané.“

Když netoliko první, ale i druhý (r. 1810 co op. 39. vydaný) sešit eklog našel všeobecné přízně, odhodlal se Tomášek, učiniti ovšem vedle pokračování ve skládání eklog opět nějaký nový krok tímtež

šťastně zahájeným směrem. „Chtěl jsem se též o takové skladby pokusiti,“ praví, „v nichž byly by v přední řadě sdruženy vážnost a energie. Tu jakoby kouzlem oživila se před mou duší stará doba se svými rhapsody; viděl jsem i slyšel, jak deklamují celá místa z Homerovy Iliady a všechno unášejí. Neměla by hudba, pomyslit jsem si rovněž býti s to, aby některá hnutí duševní tonem, harmonií a rhytmem vyjádřila, třeba jenom v náčrtku? Na tak důležitou otázku slušelo též dáti odpověď, i složil jsem: Six Rhapsodies pour le Pianoforte, op. 40. Abych však světu ukázal, že to není pouze forma, jížto se podstata hudebního díla určuje, nýbrž že jeho vlastní ráz více na básnické idey záleží, podržel jsem formu eklogy, aniž bych se byl obával, že při poslouchání nastane nějaké mylné stotožňování obou těchto směrem svým zúplna rozdílných druhů skladeb; a nemýlil jsem se proto, že je zvláštní způsob jich podání již dostatečně různý. Ekloga miluje pravidlem něžnost a půvab, kdežto naproti tomu rhapsodie zanáší se skoro vždy jenom tím, co jest mocné a rozhodné, a tak již i technickou svou stránkou více ku bravuře tihne.“

Úspěch rhapsodií byl opět skvělý; ještě téhož roku (1810) vyšel druhý jich sešit co op. 41. Když konečně (r. 1818) eklogy dospěly již k pátému sešitu, odhodlal se Tomášek po třetí, sáhnouti do oboru básnictví a byl i tenkrát nad míru šťastným: zvolil si mohutně proudící lyriku, „dithyrambu“, a sepsal pod tímto názvem tři skladby (op. 65.), jichž první má dle jeho vlastních slov hrubší ráz římský, kdežto druhá více se blíží jemnosti a půvabu povahy řecké, třetí pak oba spůsoby v jedno slučuje. Vzletné tyto dithyramby ovšem poskytovaly nejvhodnější příležitost i hráci, aby jimi svou virtuositu co nejskvěleji osvědčil a našly v obecenstvu tentýž živý ohlas, jako před tím eklogy a rhapsodie. Těmito třemi genry bude Tomášek co skladatel klavírní bez odporu velmi čestně zastoupen pro všechny časy; počínalť si zde uvědoměle a samostatně, jsou tudíž i tato díla nejpravdivější a nejpůvodnější ze všech jeho skladeb instrumentálních.

(Pokračování.)

Bendlova „Lejla“.

Vydaná nákladem „Matice hudební.“

Dychtivou sáhli jsme rukou po nejznamenitějším tomto díle bohatého ducha Bendlova, po druhém tomto velevzácném zjevu v mladé naší literatuře operní. „Prodanou nevěstou“ mistra Smetany učiněn jest první mnohoslibný počátek v uveřejňování nejlepších skladeb vynikajících mistrův našich z oboru hudby dramatické, nejvyššího tohoto výkvětu umění hudebního, i bylo tehda nitro naše a podobné též zajisté každého příznivce umění domácího nejradostnějšími pocity zachváčeno; vždyť činem tím rozhodným byl celému světu hudebnímu nejpatrnější důkaz podán o tom, že roste i zmahá se uměna domácí i spěje

krokem bujarým přes všeliké překážky ku cílům nejvznešenějším. Na skvělé výsledky zdárné činnosti obětavé naší „Matice hudební“ pohlíželi jsme před rokem v prvním mohutném záchvěvu života jejího s tím větší hrdostí, když jsme uvážili, že k výsledkům takovým jsme se dopracovali jediné pomocí i podporou národa našeho, či lépe řečeno lidu našeho. Jedině toto jednosvorné spojení-se všech pro umění domácí nadšených hlav po celém národě našem bylo to, aby povzbudilo „Matici hudební“ ku další pouti na dráze započaté ku větší cti a oslavě jména českého ve světě hudebním. Pohlédneme-li okem pátravým k sousedům svým či v dějiny umění hudebního, vždy shledáme, že v dobách, kdy umění se povzneslo na stupeň neobyčejné dokonalosti a krásy, jež ostatní národy úžasem naplňovala a k napodobení vybízela, že k rozkvětu tomu přispěla v první řadě vždy velkodušnost oněch bohatstvím oplývajících mužů, kteří v nadšení svém pro rozkvet umění hudebního i největších obětí přináseti se nezdráhali. U národa, v době té kde mocnářové, šlechta i zámožní mužové všech vrstev společnosti závodili takřka v snaze o povznesení umění domácí a každé nejmenší příležitosti, jež vede ku oslavě uměleckého jména se v dychtivosti chápali, tu podali též duchové povolání za příznivých okolností těch národu svému poklady tak velké ceny, že celý svět hudební dob všech s úctou k nim pohlížeti musí neobmezenou.

O národě našem ovšem nemůže se říci, že se v nynější době snad vyhrívá na výsluní přízně jmenovaných právě mecenášův. Jakým způsobem se ku př. „naše“ šlechta nynější stará o vývoj i prospěch umění českého, o tom zpívají si již naši vrabci po střeších známé historky. Jisto jest, že skvrnu tuto s ní nesmyje i nejohratnější dějepisec českého umění hudebního! A ostatní bohatstvím oplývající našinci z dalších vrstev společnosti české? Od těch předc nemožno žádati, aby měli smysl pro takové zbytečnosti, jako je umění v tomto nynějším akciovém století; a proto, chceme-li vůbec, aby úrodná půda bohatého, nadání hudebního v národě našem neležela ladem, chceme-li dále podniknouti cosi zdárného pro vývin umělecké individuality národa českého, tak aby i jméno jeho se zaskvělo mezi ostatními umění pěstujícími národy, tu obrátiti se můžeme jediné k samému jádru národa našeho, k lidu našemu, jenž častokráte již dokázal, že v nadšení svém pro dobrou věc pro povznesení umění domácí v očích světa ostatního největších jest schopn obětí. „Pomozme si sami“ heslo to vede kroky našeho národa ve všech oborech ku předu za budoucností utěšenější; heslo toto i v oboru uměleckém přivede nás ku cíli kýženému. Spojené síly, jež nadchnouti se dovedou ideou vznešenou, velikých se mohou dopracovati výsledků. A co vznešenějšího může býti nad ideou vytvoření samostatné hudební literatury české, nad ideou vývinu samostatné, čistě slovanské školy hudební, jež by k stejné slávě jako hudební školy ostatních národův se

v šťastnější budoucnosti vyšinula? Největší jest povinností každého umělce českého i příznivce a přítele umění domácího, aby všechny své síly nasadil k uskutečnění myšlenky té vznešené.

„Matice hudební“, v níž zasedají mužové pro ideu tuto nadšení, první položila základní kameny ku skvělé budově samostatného umění slovanského tím, že odhodlala se za pomoci hojného účastenství hudby-milovného obecenstva českého vydávati nejlepší plody vynikajících mistrů domácích ze všech oborů umění hudebního. Aby vyhověla potřebám nejnaléhavějším, sáhla nejdříve k oboru hudby dramatické a vydala posud klavírní výtahy Smetanovy komické zpěvohry „Prodaná nevěsta“ a Bendlovy velké historicko-romantické zpěvohry „Lejla“. Pro tento ročník jest podána obecenstvu českému prvá polovice Bendlovy rozsáhlé skladby; v příštím ročníku vyjdou následující tři jednání co oddíl druhý.

Letošní premie „Matice hudební“ vyniká již zevnějškem svým skvostně upraveným velmi prospěšně; i v tomto směru skvělé zevnější úpravy učinila tedy správa „Matice hudební“ rozhodný pokrok. Pro pohodlnější přehled předaslán jest celku text opery od Elišky Krásnohorské a německý překlad od Srba. Připomenouti dlužno, že Bendl právě k tomuto účeli uveřejnění svou „Lejlu“ z větší části přepracoval a celku okrouhlejší formy vtiskl. Tak jest zejména předehra úplně nová, a založena — jak toho idea celého dramatu vyžaduje — na základních motivech obou hlavních osob „Lejly“ a otce jejího „Almamena“ i činí v bohatém svém rouše orkestrálním jakož i mohutně založenou stavbou a ušlechtilým architektonickým propracováním dojem úchvatný. V prvním jednání jest mimo Muzovo zastaveníčko „v slohu maurickém“ hlavně celý čtvrtý výstup, kde „Alma-men“ s královskou stráží se snaží Muzu vojínům maurským vyrvat, přeměněno a to zajisté ve prospěch výjevu toho i ve prospěch pravdy výrazu dramatického.

V nejvyšším stupňování obou sborů zavzní náhle z minaretu „Muezinovo“ vyzvání k modlibě; vše umlká i klaní se v prach před slovem posvátným.

Následující pak modlitba „Muezinova“, kterou dříve zastupoval obyčejný chorál, jest v nynějším přepracování skutečná národní melodie arabských vyvolávaců k modlitbě i činí právě v tomto místě svou barvitostí orientálskou zvláštní dojem na posluchače.

Že tato zpěvohra Bendlova jest dílem mistrným, zvláště co do formy veledokonalým, uznáno jest znalci všemi; další rozepisování se o věci té i jakési odporučování bylo by zbytečné. Jisto jest, že „Lejla“ zaujímá nejčestnější místo vedle výtečných plodův dramatické muzy české a že zajisté stejně čestné místo v brzku zaujme v srdci veškerého národa českého. „Matice hudební“ dostala plnou měrou úloze vytčené, nyní záleží na obecenstvu našem, aby hojným účastenstvím podporovalo podnik, jehož rozšíření a upevnění jedinou jest zárukou šťastnějšího rozkvětu umění domácího!

Z ciziny a Rakouska.

** V Lipsku otevřel F. Schippers dnem 5. dubna v hotelu „de Pologne“ nové divadlo pro operu a drama.

** Wagnerův „Rienzi“ zakončil zimní sezonu na divadle „Fenice“ v Benátkách a přijat jest ještě chladněji, než při dřívějších provozováních.

** Pavlína Luccová vrátila se z Havanny do Nového Yorku, kdež s nesmírným úspěchem zpívá.

** J. S. Bacha pašijové oratorium provozováno bylo letos v době velikonoční v těchto městech: v Lipsku, Stuttgartu, Paříži, Berlíně, Kolíně n. R., Kasselu Barmenu, Amsterodámě a j.

** V Londýně, v paláci křišťálovém odbývati se bude dne 22., 24. a 26. června slavnost Händlova vedením Michaela Costy.

** Adelina Patti zpívala v Pešti o svátcích velikonočních. Čistý výnos obou koncertu byl as 20.000 zl.

** Profesor Joachim věnoval jednotě pro postavení pomníku velikému mistru fugy J. S. Bachovi v Eisenachu tři tisíce tolarů (!), čistý to výnos několika svých koncertů v Anglii.

** Dr. Hanuš z Bülovů onemocněl ve Varšavě.

** J. Richter, kapelník národního divadla v Pešti odebral se k pozvání R. Wagnera do Beureutu na 3 měsíce, aby tam společně s ním řídil přípravy k provedení veliké trilogie Nibelungův.

** Známy zpěvák Th. Wachtel, jenž dosud sídlil ve Wiesbadenu, odstěhoval se do lázní Homburských. Během tohoto měsíce bude ještě zpívati v Altenburku a Norimberce.

** Slečně Ludévíce Radecke-ové, kteráž při posledním provedení R. Wagnera „Lohengrina“ v Mnichově nad obyčej se vyznamenala v úloze „Elsy“, dostalo se od krále bavorského darem krásného kartonu „Loučení se Elsy s Lohengrinem“ od zesnulého nedávno malíře Kaulbacha.

** V Bruselu provozovalo se nedávno oratorium G. Hubertiho „De laatste Zonnenstraal“ („Poslední slunce papršek“), nelíbilo se však v té míře, jak se očekávalo.

** Opera „Petrarka“ Hyppolyta Duprata, která poprvé provozována byla v Marseillu, potkala se nyní i v Lyoně s dobrým úspěchem.

** V divadle „Politeama“ v Římě dává prý se opět nová opera maestra Persichiniho, „Cola di Rienzi“.

** Halevýho „Karel VI.“ s dobrým výsledkem opět se teď provozuje v Bruselu na divadle „de la Monnaie“.

** Postní sesona na Milanském divadle „de la Scala“ skončila Ponchielliho operou „J. Lituani“.

** Stavba Karlova divadla v Lipsku tak pokročila, že totéž bude se moci dnem 1. října t. r. otevřít.

** V Avignoně vypukl dne 9. dubna o 10. hodině večerní v divadle při představení „Eldorada“ oheň ve foyeru. V několika hodinách byla překrásná ta budova obětí rozrušeného živlu. Vzdor rychlé pomoci nebylo možno ničeho zachrániti.

** V Rotterodámu provozována byla nedávno opera „Diana von Solange“ od — vévody Arnošta Koburko-gothajského, propadla však úplně.

Kronika zpěváckých spolků a hudebních jednot.

** Nový dívčí spolek. Za účelem pěstování zpěvu ženského a dobročinnosti zřízen byl v Mladé Boleslavi dívčí spolek pěvecký „Mlada“, který pro své zakládající a přispívající členy uspořádá ročně 4 pěvecké produkce. Zakládajícím členem stane se, kdo složí 5 zl. základného a platí roční příspěvek 2 zl., přispívajícím členem stane se, kdo se k ročnímu příspěvků 2 zl. zaváže, který se také v půlletních neb čtvrtletních lhůtách platiti může. Přihlášení členů přispívajících a zakládajících přijímá z ochoty pan Jan Novotný, majitel hudebního ústavu. První produkce odbude se dne 3. května v městském divadle za spoluúčinkování pěvecké jednoty „Boleslav“.

Zprávy z Prahy a z venkova.

* „Osvěty“, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, právě vyšel 5. sešit, vynikající opět obsahem velmi zajímavým. Upozornujeme zejména na článek „Karel Šimánovský“ z pera Gustava P. Moravského, vzácný to příspěvek k dějinám našeho divadla.

* Výboru písní školních pro mládež škol obecných i občanských redakcí Jos. A. Bergmanna a Ferd. Drúbka vyšel sešit IV., jenž obsahuje písně s nápěvy pro IV. třídu u hojném výběru.

* K mnohým dotazům k nám učiněným, jsou-li dosud na skladě tiskem vydané skladby V. J. Tomáška, sdělujeme tuto, že mimo eklogy, jichžto více sešitů vyšlo v Lipsku u Petersa, z klavírních skladeb v Praze vyšly a dosud na skladě u Ad. Christophy a V. Kuchého v Praze se nalezájí: „Grand Rondeau“ op. 11., 6 rhapsodií seš. 1. op. 40., 3 Dithyramby op. 65., ouvertura do es-dur op. 38. (tatáž pro 2 klavíry na 4 ruce uspořádána od K. Fr. Piče), dále velké rekviem v e-moll (partitura), konečně písně Goethovy 9 sešitů, šestero písní Váceslava Hanky op. 71. (Slaviček — Měj se dobře — Žalost — Fialinka — Pomsta — Modré oči), šestero zpěvů z Ebertova vlasteneckého eposu „Vlasta“ op. 74. Na skladě u Fr. Hofmanna v Praze se zase nalezájí písně z Kralovédvorského rukopisu op. 82. (Kytice — Jahody — Růže — Opuštěná — Žežulice — Skřivánek —), kteréž rovněž jako písně Hankovy zejména co nejvřeleji doporučujeme všem našim zpěvačkám a pěvcům.

* Zdeněk Fibich pokračuje s neunavnou horlivostí na skladatelské své dráze; napsal v nejnovější době kvarteto pro klavír, housle, violu a čello, čítající čtyry věty: Allegro moderato (e-mol), adagio s 10 variacemi (a-dur), scherzo (h-mol) a finale (e-mol — e-dur) a přikročil již opět k nové sonatě pro housle a klavír. Zároveň pilně pracuje na své zpěvohře „Frithjof“.

* Ředitelstvo kr. z. divadla českého obrátilo se

již k p. Edv. Napravníkovi s prosbou, aby zpěvo-
hru svou „Nižegorodci“ přenechal našemu divadlu
ku provozování. Vítili bychom radostně vzácnou tuto
novinku ctěného našeho rodáka pro budoucí zimní se-
zonu. Taktéž získati si hodlá ředitelstvo Rubinstei-
novu ruskou zpěvohru „Děti stepi“ a Verdiho
novou zpěvohru „Aida“.

* Ku zprávě naší o slavnostním koncertu
Tomáškově ještě dodáváme, že o študování a zdařilé
provedení ensemblových vokálních a instrumentálních čísel
zvláštní zásluhu sobě získal p. kap. Adolf Čech, za-
čež se mu dostalo všestranného uznání.

* Mezi chovanci varhanické školy vyskytují se
každý rok velmi krásné a zdárně vypěstované talenty,
jež posud vždy nalezaly v hudebním světě čestného pů-
sobiště. Zejména v III. ročníku čítáme letos několik
velice nadaných mladíků, od nichž nadíti se můžeme, že
umění hudebnímu jednou konati budou výborné služby
nejen praktickými svými vědomostmi leč i skladatelskou
činností svou. Co zvláště z nich vynikající jmenujeme
pp. J. Kaana z Albestu, Přibíka, Kličku, Ji-
ránka, Holého, Hartla atd. První z nich jest již
dostatečně znám našim čtenářům co skladatel zvláště
nadáný, avšak i ostatní zkoušejí se již v různých obo-
rech skladby světské i církevní se zdarem nejlepším.
Obracíme prozatím pozornost na p. Jo s. K l i č k u, jehož
mnohostranné nadání i horlivé snažení umělecké oprá-
vňuje k nadějím velikým. Pracuje nyní na velké mši
v o k á l n í v starocírkevních toninách, kteráž vzbuzuje
u nejprísnějších znalců nemalého obdivu. Gratulujeme
řediteli p. S k u h e r s k é m u k takovým výsledkům pe-
dagogické jeho činnosti.

* Náš krajan Josef H o d o u š obdržel uprázdněné
místo kapelnické u 14. pluku gruzynského v Běle Ključí
(gub. Tifliská) po rodáku našem Jo s. M a š n e r o v i,
bývalém chovanci pražské konservatoře, jenž nyní za-
stává místo voj. vrchního kapelníka v Tyflisu.

* *Druhá a poslední hudební zábava* dne 23. du-
bna v ústavu hudebním Prokšově měla na programu
díla skladatelů nejzvučnějšího jmena od doby Haend-
lovy až do R. W a g n e r a. Veškerí účinkující, ať již
ve stáří a stadium umění jakémkoliv prozrazovali výte-
čnou metodu ústavu toho, z kterého již veličiny jmena
slavného vyšly. Nechci probírat zde výkony jednotlivců
veskrze zdařilé, zmíniti však se musím o pianistce v útlém
ještě věku stojící Jindřišce Šulcově, která plnými
akordy a dosti pevným úhozem jakož i dobrým porozu-
měním, pokud se na její stáří o nějakém mluvíti může,
přednesla dvě obtížné skladby Š u b e r t o v y (Moment
musicale, impromptu). Ncobyčejné její nadání
opravňuje nás k nadějím nejkrásnějším. Z ochoty účin-
kovali v zábavě slečna Ertlova a pan ředitel ork.
Sitt, ona zapěla pěkným hlasem ovšem posud nedosti
vybroušeným písně od Mendelssohna, Š u b r t a,
Rubinsteina, a Rob. Franze, tento pak před-
nesl s p. bar. Felixem z Běšína Bargiela
suitsu op. 17. pro housle a piano. Ostatní čísla pro-
gramu, jež veskrze žákyně a žáci ústavu provedli, byla
ouvertura k oratoriu „Mesiáš“ (pro 4 piana
upravena,) od Haendla, sonata pro dvě piana

(1. věta) od Mozarta, scherzo v b moll op. 3. od
Chopina, sonata op. 53. od Beethovena, a ko-
nečně ouvertura k „Zakletému Hollandanu
od Wagnera (pro 4 piana upravená). Obecenstvo zá-
vodilo po každém čísle s venku burácející bouří a zví-
tězilo. —r—

* *Z Jičina*, 22. dubna. (Pův. dop.) Od několika
let uspořádávají studující zdejšího gymnasia každoročně ve
prospěch chudých spolužáků hudební akademii, která se
posud vždy s velikým úspěchem potkala. I letošní aka-
demie, odbývaná dne 21. dubna, potkala se při velmi četné
návštěvě se zdařilým, ba skvělým výsledkem. Program
byl velmi zajímavý. Mladistvý houslista p. Š v e c před-
nesl „druhý koncert Vieuxtempsa“ (op. 16.), pak „Ele-
gii od Ernsta“, obé se znamenitou zručností a dojemnou
výrazností; dostalo se mu také zasloužené pochvaly.
Nalezl-li kdo přece někde ne zcela jasný tón, sluší vadu
takovou hledati toliko v hudebním stroji samém, i přáli
bychom si slyšeti nadějného umělce na houslích plněj-
šího zvuku! Studující zpívali dva smíšené a 3 mužské
sbory. Z prvních byl sbor „Na Moravu“ (dle Javůrka
od Bendla) pilně nastudován a uspokojil úplně naslou-
chající obecenstvo. Méně uhlazenosti a nepatrné klesání
hlasu bylo pozorovati ve sboru z opery „Nocleh v Gra-
nadě“ (od Kreutzera). Z mužských sborů vynikla nej-
více a obecenstvo takřka unesla překrásná skladba „Před
přístavem“ od L. de Rillé, jež byla zajisté vzorným spů-
sobem podána, tak že dle úsudku osob nedávno z hla-
vního města sem přibylých i nejprísnější kritika ničeho
by vytýkati nemohla, s čímž i my úplně souhlasíme.
Také ostatní dva sbory („Růžičko má drímej“ od Bendla
a „Král v Thulích“ od Veitha), zvláště pak druhý, byly
vesměs korektně a s bedlivým odstiňováním přednešeny,
tak že hojné pochvaly došly. Avšak ne dosti na tom.
Obecenstvu dostalo se ještě neočekávané milé pochoutky.
Mezi hosty nacházela se také slečna E. m. B u b e n í č k o v a,
i vznešena na ni prosba, aby laskavě ex improviso za-
pěla. S napnutostí očekávalo obecenstvo výsledek. Uměl-
kyně neodřekla, ale netajila se s obtížemi, které se v cestu
kladly: nebylo zde musikalií, — a jaký mohl býti prů-
vod bez předběžné zkoušky? Než rychle všemu pomo-
ženo. V průběhu následujícího čísla 5. v programu za-
opatřeny noty a pěvkyně odhodlala se opakovati některou
z písní, jež v akademii kasina dne 16. dubna byla za-
pěla. I vystoupila u velikém jásetu všech přítomných
a přednesla národní píseň „Aničko dzěvečko“; hlučně
vyvolána byvši přidala zase národní (posud nepředneše-
nou) „Vyletěla holubička ze skály“, a když obecenstvo
v potlesku nepřestalo, opakovala arii z „Traviaty“ a
konečně píseň „Já mám holubičku“. Jak mile slečna
první tóny zapěla, poznal každý ihned, že byla u vřelej-
ším rozjaření nežli dříve v kasině, a stříbrný hlas její
zněl mnohem liběji a zvučněji; i nebylo nikoho, kdo by
se k upozornění na nějakou vadu byl odvážiti mohl, což
jsme na tváři všechných s radostným uspokojením pozo-
rovali. Zvláště pak arie z „Traviaty“ obecenstvo do
výšin netušených unesla, tak že v sále hluboké ticho
panovalo, aby i nejslabší zvuk naslouchajícímu uchu ne-
ušel. I dostalo se takto úsudku našemu dříve vyslove-
nému skvělého uznání. — I tentokráte převzal hudební

sbor hasičského spolku první a poslední číslo programu. Overtura k „Pique dame“ od Suppého šla docela správně; „Ples Čechův“ od Illnera jest již dosti znám a hodí se dle náhledu našeho spíše k zahradní hudbě pod širým nebem než do koncertního sálu. — Po akademii následoval taneční věneček, jenž za všeobecné veselosti téměř do 2 hodin s půlnoci trval. R.

* *Z Jindř. Hradce.* (Pův. dopis). Koncert pana Hypolita Heřmánka, umělce na harmoniu (dne 13. dubna,) přilákal dosti četné, vděčné a vnímavé obecenstvo, které dovedlo oceniti pravé umění umělce toho. Hra pana Heřmánka jest v skutku obdivuhodná, veskrze vyrovnaná, dobře odstiňovaná od nejjemnějšího pianissima až k nejbouřnějšímu fortissimu, přednes vytríbený cituplný, technika nevšední. V pojmutí skladeb nejeví se nic mlhovitě rozmazleného, ač ráz nástroje jeho k tomu lehkou svěsti může, vše jest určité, jasné, jadrné. Úvod koncertu tvořily veskrze čtyřhlasé variace od Dratha, skladba to povšimnutí hodná. Propracování její jest v skutku výborné, vedení jednotlivých hlasů kontrapunktický přísně pracované. Technické obtíže v ní četně se nalézající ztratily pod rukama pana Heřmánka úplně půdy. Co druhé číslo programu skvěla se polonéza od Chopina pro piano a čello, již přednesli slečna Bayerova a pan Vacek. Oba rozluštili svůj úkol nemálo obtížným způsobem velmi čestným, slečna vynikala jemným úhozem rovněž jako i zručností hry, a přednes paně Vackův co elegantního čellisty par excellence jest z dostatku znám. Velký dojem učinila velmi efektní píseň „Mnich“ od Meyerbera, jedna z nejpodarenějších prací hudebního toho spekulanta, již pan JUC. Mohaupt, vystříhaje se nebezpečnosti nesprávného překladu, v původním jazyku zručným basem velmi zdařile přednesl. Když obecenstvo za opakování žádalo, přidal ochotně prostomilou píseň Bendlovu „Pěvcova prosba“. Načež následovaly dvě písně beze slov od Mendelssohna op. 72., jež našly v panu Heřmánkovi věrného interpreta. „Prosba odvedeného“ od Křížkovského zpívali celkem dosti dobře pánové Blíženeček (nikoliv Blažina jak v Hud. listech stojí), Enengl, Kunstovný a Pícha. Na žádost obecenstva museli opakovati. Závěrek tvořila fantazie na české písně pro harmonium, skladba to pana Heřmánka. Pan Heřmánek osvědčil se jí co skladatel jemného vkusu, neboť písně jsou vesměs důmyslně zvolené a sestavené, mimo to i velmi účinně harmonizované a figurované, slabší jsou ovšem přechody, které trpí poněkud jednotvárností. Při zmínce o této skladbě neopomenul pan spisovatel do „Hudeb. listů“ přiložiti polínko k hromadě, již nanесли ti, kteří by rádi všechny přátely pokroku v umění upálili, kdyby totiž to šlo. O sancta simplicitas! Ta šlechtná duše ve své božské naivnosti přichází při zmínce o skladbě pana Heřmánka tak mimochodem na myšlenku, co asi pořídí odpůrcové (!) idey vývoje dramatické hudby ze zpěvu národního s tou novotou (!?) Wagnerovskou, a pořídili-li čeho, na jak asi dlouho? Při čtení toho jsem já opět také jen mimochodem přišel na myšlenku, že pan dopisovatel nezná národní písně, domnívá-li se, ač na programu napsal skladby dobře vytknut jest, že pan Heřmánek jenom na ná-

rodní písně svou fantazii složil, domníváte se snad pane dopisovateli, že dramatická hudba má býti spracována na písních, které kdy nějaký český skladatel složil? Ostatně přeju Vám dlouhého věku, ale z přátelské útrpnosti Vám nepřeju byste tak dlouho žiti musel, až byste se dočkal konce úspěchů, jež moderní pokrok v hudbě má a dle svého přirozeného vývinu míti musí.

* *Z Kutné Hory.* (Pův. dop. 26. dubna). Konečně dočkalo se hudby milovné obecenstvo zdejší dávno kýženého, s netrpělivostí očekávaného „koncertu“, který studující středních škol kutnohorských se ctěnými členy ženského pěveckého spolku a mnohými ochotníky provedli ve prospěch bezplatných obědů pro chudé žáky. Pravíme-li, že obecenstvo čekalo, míníme tím odložení akademie, již dávno a na jisto slibované, kterou pěvecký spolek ženský zaříditi chtěl a s které, ku nemilému překvapení obecenstva, nevíme z kterých příčin, sešlo. Za to uspokojil a potěšil výše zmíněný koncert, dne 25. t. m. dávaný, zcela. — Všechna čísla bohatého programu byla s tou největší přesností provedena a těšila se vesměs zasloužené pochvale. Začátek byl učiněn mužským sborem „Před přístavem“ od L. de Rillé, jemuž hned druhý „Návrat rybářův“ téhož skladatele sledoval. Rozhodně lépe proveden a větší oblibě těšil se sbor převější, k čemuž znamenitá sóla p. dra. Hodače (tenor) a p. K. Kubáska (bas) přispěla a při dobře nastudovaném průvodu všeobecné platnosti došla. K. Beriotův „koncert“ pro housle (p. F. Lašek) a piano (slč. A. Štěpínova) byl mistrně přednesen. Dále následovala „Utonulá“ našeho znamenitého Pavla Křížkovského, jejíž volbou říditelem celé akademie, p. učitel Al. Strébl, se obecenstvu velice zavděčil. Proveden byl tento mužský sbor velmi dokonale, piana i forte přiměřeně šetřeno a celek byl pěkně zaokrouhlený. Pěvecký spolek sám přednesl Bendlovu „Dobrou noc“, která ale, ač vzorně provedena, nedovedla jaksi obecenstvo vřelěji dojmouti. Za to pobavil znamenitě humoristický „Výprask“ od P. Křížkovského; tenorové sólo p. dra. Hodače bylo s největší přízní přijato a mužský sborový průvod mimo nepatrný poklesek (v takttech posledních) zdařilý, je v ladný celek pojil. Fantazie z Meyerbeerovy opery „Robert ďábel“ (pro orchestr) výtečně se zdařila přednesli ji pp. čekatelé učitelství s mnoha pp. ochotníky se známou již zručností a umělostí svou řízením osvědčeného řiditele svého p. Al. Strébla. Vyňatky z Haydenova oratoria „Stvoření světa“: a) „Viz nebesa“, smíšený sbor a tercet s průvodem orchestru z dílu I., b) dueto „Moc Boží“ a c) „Chval Boha“ smíšený sbor z dílu III., důstojně koncert zakončily; s zvláštní pochvalou zde zpomínáme zdařilých sol pí. J. Starchové a pp. Kubáska a Sladkého, dobrých sborových zpěvů (zvláště sopránů a altů) a vzorné hry orchestru. —

* *Koncert* ve prospěch nadací císaře Františka Josefa na Žofině p. prof. Förstrem pořádaný přivábil hojně obecenstva, jednak obratným sestavením programu jednak i tím, že pozvány byly ku spoluúčinkování nejvýtečnější síly z uměleckého života zdejšího, jež ovšem vždy vzbuditi umějí sympathie nejvřelejší. Koncert měl býti dle programu otevřen B-dur triem od A. Rubinstejna v klavírním partu s kap. Smetanou; poněvadž však p. ka-

pevník Smetana v těch dnech právě onemocněl, převzal jeho part klavíru v poslední chvíli obratný pianista p. Jiránek. Celek možno nazvati — zvláště vezmeme-li ohled na zmíněné okolnosti — velmi zdařilým, vždyť část houslová i čellová byly nad to v osvědčených rukou pp. prof. zdejší konservatoře Benevice a Hegenbartha. Zpěvná část spočívala v neméně spolehlivých rukou koncertní pěvkyně pí. M. Procházkové a oblíbeného pěvce české zpěvohry p. K. Čecha. Pí. M. Procházková přednesla tentokráte dvě solové písně „Chanson de printemps“ od Gounoda a „Widmung“ od Šumana konečně Šubertovu „Mladou jeptišku“ s průvodem piana, harmonium (prof. Förster) a cello (prof. Hegenbarth) v ladném a velmi efektním upravení Gounodově s výsledkem jako vždy tak i tentokráte skvělým. P. Čech přednesl s úspěchem lichotivým dvě Franzovy písně, jež snesly by zajisté pojmutí ještě něžnější i provedení v tonu klidnější. Něžná kvítka muzy Franzovy nesnesou ostrých modulací barev hlasových a pod palčivým světlem theatricalních manýr efektních snadno zvadnou. Ze strany pouhého zevnějšku smyslně melodického nejsou nikdy přístupny; v jich hloubku hudebně-poetickou a v čistě psychologický pochod ideí jednotlivých nutno se zpěváku ponořiti, chce-li přednesem písní těch dosíci účinku neodolatelného a vzbuditi v řadách posluchačův těchže pocitův, jimiž pohnuto bylo nitro básníka a komponisty Franze při básnění milokrásných písní těch. Zářícím bodem programu byla J. Š. Bachova „arie“ přednesena se vší vroucností cituplné duše umělecké, i širokým pravým antickým, plasticky jasným tonem p. prof. Benevice v průvodu harmonia, jež s jemným citem provedl známý mistr nástroje tohoto pan prof. Foerster. Piano i harmonium zapůjčil ze skladu svého p. Čeněk Miko. X.

— *Z akadem. čten. spolku.* Knihovna hudebnin spolku akademického, nalezajíc hojně podpory v obecnstvu, počíná utěšeně zkvétati. Obsahuje nejen spisy o hudbě pojednávající, časopisy hudební, operní texty, ale i množství skladeb pro piano, pro smyčcové nástroje, různé písně a klavírní výtahy oper. V poslední době obohatili knihovnu řečenou pánové: Nechanický, Frohmann, J. Chlumecký, Soukup, člen divadla ve Štýrsk. Hradci, E. Pippich, L. Zedrich, Dr. Illner, Peka, a M. Zvěřina. Slavný výbor Besedy Brněnské zaslal Javůrkovy Národní písně moravské, sl. Klavíkova sbírku klavírních skladeb. Paní Ambrož-Folbergrová, M. Konopásek, nyní ve Lvově meškající, a J. Soukup, ředit. v Písku, darovali ak. spolku hlavně vlastní skladby svoje. P. F. Rudiš, stud. v Brně, zaslal na památku 25ti letého trvání spolku akad. několik kvartet Mozartových, Haydnových a více skladeb pro piano. Pan J. Barák přispěl Bendlovou „Lejlou“, kterouž právě „Mat. Hud.“ členům svým rozesílá, a nejmenovaný věnoval I. sešit solfegii F. Pivody. Všem laskavým dárcům vzdává tímto výbor ak. spolku vřelý dík. —

Česká zpěvohra. „Dvě vdovy“ (po čtvrté) od Smetany, „Bukovín“ (po třetí) od Fibicha, „Dom Sebastian“ (nově studováno; poprvé) od Donizettiho.

Během posledního téhodne opakovány byly obě novinky skladatelův našich: Smetanovy „Dvě vdovy“ i Fibichův „Bukovín“ s výsledkem příznivým; zvláště komická opera Smetanova budí čím dále tím větší zálibu v obecnstvu našem i jisto jest, že během času podaří se i širšímu obecnstvu vniknouti ve všechny krásy této výtečné práce mistra našeho, čímž se pak stanou „Dvě vdovy“ právě tak populárními, jako „Prodaná nevěsta“, což zaslubují tím spíše, poněvadž vynikají (máme-li jen partituru před očima a na prozu nemyslíme) dokonalejší jednotností motivické práce, celkovitostí nálady hudební, vesměs svěží a úchvatnou vynalézavostí melodickou a duchaplnou, jemně v stylu polyfonně moderním vypracovanou instrumentací. Jak možno přehlednouti zvláště tento do nejjemnějších podrobností vnikající způsob instrumentace Smetanovy, jež zvykl zacházeti vždy s každým jednotlivým nástrojem co s individuem samostatným i v nejmohutněji rozpředeném stupňování ensemblovém, a jak možno říci, že tato instrumentace Smetanova jsouc kvapně utvořena pracuje jen v „masseneffektech“, či jak možno napsati, že „místy padají hudební obrazy až ke stupni vedle sebe naložených barev tonových bez veliké základní kresby“, to pochopiti může jen ten, kdo zná ony nečisté, závistí i vztekem nad nezdařenými intrikami zkalené prameny, z nichž se podobné moudrosti na světlo boží prýští. S lidmi, kteří nedovedou promluvit o skladbě „jistého dosti pěkně vystupujícího pahorečku“ (to má být jako Smetana dle „básnického výmačku“ jistého známou „češtinou“ psaného pololístku hudebního) s rozumnou rozvahou, strážlivou objektivitou, kteří místo věcné, slušné kritiky žvástají do větru jen aby vyplnili sloupec svého lístku, s lidmi, kteří neumí poctivě ani dvě věty logicky spojit, a odporují si ve všem, co napíší, poněvadž nevědí vlastně co chtějí a co činiti mají v nerozhodnosti své a konsekventními dovedou býti na nejvyš v hanobení mužův osvědčených i zasloužilých, s lidmi takového druhu jest všecka řeč nemožna. Kdo se nestydí napsati, že jsou „Dvě vdovy“ Wagnerovské, jest schopen již nejhoršího. „Dvě vdovy“ dají se ke všemu jinému porovnat, jenom ne ku směru Wagnerovskému a kdo se neostýchá vystrkovati podobné strašáky (jež mimochodem řečeno již se v naší době minuly úplně účinkem na obecnstvo), ten dává svým vědomstvem hudebním nejsmutnější vysvědčení chudoby, poněvadž patrně dokazuje, že neví, kdo jest Wagner a jaký jest jeho směr, že neví kdo jest Smetana a jakou cestou se mistr tento v nejryzejším snažení svém beře ku cíli vytčenému za samostatnou, originelní, čistě českou hudbou dramatickou. Napsal kdy z protivníkův Smetanových některý cosi češtějšího než on? Dříve dokažte, pánové, že Váš „směr“ jest schopen života a pak suďte. Než něco dokážete, s dobrou byste se potázali, kdybyste se vždy skromněji chovali ve svém úsudku o pracích „onoho dosti pěkně vystupujícího pahorečku“, k němuž krátkozraká zaslepenost vaše nikdy se povzněti nedovede a jemuž ostatně sebe větší povodeň jízlivosti ze strany vaší pranicím neuškodí — o tom byste již mohli býti ze zkušenosti dostatečně poučeni. „Dvě vdovy“ bohda přes všechny vaše rozumy ještě po mnoho večerů příjemně osladiti dovedou mnohou v prostorách divadla na-

šeho strávenou chvíli soudnému obecnstvu našemu, jehož zdravé jádro pokaziti se vám nikdy nezdaří! Dříve než přejdeme k druhé novince našeho mladého mistra Fibicha, nutno, abychom se zmínili ještě o provedení jakož i o jednotlivých výkonech umělců zaměstnaných ve Smetanově operě. Skladatel nastudoval i řídil operu svou sám — provedení bylo tedy bezúhonné. Výkony všech tu zaměstnaných sil, solistův, sboru i orchestru byly s nadšením podány a při tom s jistotou imponující. Dámské úlohy byly v rukou slč. Sittovy a slč. Sákovy. Obě umělkyně získaly si výkony svými zajisté nových sympathií v obecnstvu, jež je při každé příležitosti po každém téměř výstupu pochvalou obsypávalo. Sl. Sittova tvoří postavu čtveračivé, mladistvé, bezstarostné vdovičky Karolinky velmi šťastně ve hře (lepých pohybech i mimice) jakož i v přednesu výrazném a dokázala v úloze této opětně, že celá její povaha tíhne veškerou silou ku živlu rozmarně komickému, v němž možno jí vytvořiti s hravou snadností typy nejpravdivější, dle přírody nejvěrnější. Slečně Sákové, která dosud se zdarem rozhodným se pohybovala na jevišti našem převážně v genu rozmarném, slušela tentokráte rozto-mile maska sentimentální, beznadějně ku hrobům vzdychající vdovy. Výkonem tím podán byl důkaz, že slečna pro ton ušlechtilé pathetický má v hlase svém akcenty veledůrazné i upozorňujeme osobnosti o úlohách rozhodující, aby častěji se podala příležitost pěvkyni této ku dalšímu osvědčení se ve vážné, pathetickým živlem pro-tkané sféře. V neméně výtečných rukou byly úlohy mužské. Pan Vávra (Ladislav Podhajský) překvapoval elegantním zjevem, okrouhlou, rozumnou hrou a zpěvem promyšleným. Nejskvělejší v komické sféře figuru vytvořil p. K. Čech co hajný „Mumlal“. Jest to typus originelní, jež obecnstvu podal pěvec ten, drastický v slušných mezích, jimž zajisté obohacena jest galerie národních typů. Velmi důstojně se co pendent řadí Čechův „Mumlal“ samostatným vytvořením ku nezapomenutelnému „Kecalu“ Palečkovu. X.

(Dokončení.)

Směs.

Myšlenky o hudbě.

Výroky slovitných skladatelů a spisovatelů o hudbě

Sebrala La Mara.

II.

Zákony, meze, pokrok.

(Pokračování.)

Rádi připouštíme, že hudba není schopna, aby nějaký obraz charakterní, vůbec aby nějaký předmět ihned zřetelně a úplně před oči nám postavila, jako básnictví a umění výtvarná; předčí tato ale tím, že naznačiti může pokračující vývin nějaké myšlenky a nad poesii vyniká tím, že současně s to jest, mluvíti řečí rozličných a protivných charakterův. Hudba neumí jmenovati, výměry podávati, kdo a jaký jsi; ale ona znázorňuje nám veškerá se ozývající hnutí srdce tvého. Ona porovnává

tě s jinými buď téhož smýšlení neb s tvými protivníky a předvádí vás všechny i s veškerým vaším žitím před duševní náš zrak, tak že bytosť a smýšlení jednoho podle povahy druhých seznáváme.

A. B. Marx, Die Musik d. 19. Jahrh.

P. T. pp. členům „Matice hudební“!

Tyto dny započalo se rozesíláním premie za r. 1873 tímtež způsobem, jako roku loňského, totiž tam, kde nachází se jednatel „Mat. hudební“, zasílá se tomuto tolik exemplářů, co členů v místě a okolí získal, jinak zasílá se každému členu premie dobírkou poštovních útrat aneb i s dobírkou nezapraveného dosud příspěvku ročního za rok 1873, při čemž podotýkáme, že dle čl. XVII. stanov považovati musíme za člena každého potud, pokud písemně neoznámil, že vystupuje.

P. T. pp. členy, kteří dosud nezapraveni příspěvek za rok 1874, snažně žádáme, aby sobě neobtěžovali zaslati jej během 14 dnů našemu pokladníkovi p. Eman. Starému (Karlova ul. č. 147—II).

Premie pro rok 1874 podá členům III., IV. a V. jednání klavírního výtahu Bendlovy velkolepé zpěvo-hry „Lejla“.

Výbor „Matice hudební“.

(Zasláno.)

Nejnovější hudebniny

vydané tiskem a nákladem firmy

Em. Starý a spol. v Praze 147—I.

„HLAHOI“, sbírka čtvero zpěvů pro mužské hlasy.

- Sešit 51. **Kmotr Bumbal**, složil W. E. Horák,
Život v háji, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.
 „ 52. **Česká muzika**, žertovný sbor složil Jos. Lev.
Cílým krokem, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.

Sbírka čtvero zpěvů pro smíšené hlasy:

- Sešit 25. **Brouk a růže** dle V. H. Veita, } upravil
Na Moravu dle Javůrka, } K. Bendl.
Kalina dle E. Vašáka, }
 Part. a hlasy 80 kr.
 „ 26. **Píseň při draní** dle V. E. Horáka, } upravil
Stáaa čarodějnice „ } K. Bendl.
 Part. a hlasy 80 kr.
 „ 27. **Žnecká**, složil J. Nešvera.
Kdyby ten slaviček, složil J. Nešvera.
Píseň z lidu dle Mendelssohna, up. K. Bendl.
 Part. a hlasy 80 kr.
 „ 28. **Zpěv slavnostní**, složil K. Bendl.
Lásky sen, složil A. Valenta. Part. a hlasy 80 kr.
 „ 29. **Jen do skoku** (polka), složil Al. Strel.
Poupě a políbení. Part. a hlasy 80 kr.
 „ 30. **Píseň na cestu** dle Veita, } upravil
Stará píseň „ } K. Bendl.
 Part. a hlasy 80 kr.

Tovačovský A. B. „Zapějme písně vesele“ pro mužské hlasy s průvodem píana. Cena 71 hr.

➡ Pp. odběratelé „Dalibora“ obdrží 20 proc. srážky z veškerých naším nákladem vydaných hudebnin.